

Thái Bình

Chủ nhật

SỐ 803
Chủ nhật
Ngày 21 - 5 - 2023

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

TÒA SOẠN:
13 LÝ THƯỜNG KIỆT - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH
ĐT: 0227.3731.308 - 0227.3733.958 - 0227.3735.544
BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn
EMAIL: tsbaothaibinh@gmail.com

THỰC HIỆN THẮNG LỢI NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG

QUỲNH PHỤ

Nâng tầm giá trị

SẢN PHẨM

OCOP

(Xem trang 3)

VŨ THƯ

Tỏa sáng những tấm gương học và làm theo Bác

■ ĐÀO QUYÊN

Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, thời gian qua, Ban Thường vụ Huyện ủy Vũ Thư đã chỉ đạo các tổ chức cơ sở đảng, các cơ quan, đơn vị nghiêm túc triển khai thực hiện gắn với phong trào thi đua “Người tốt, việc tốt báo công dâng Bác”, từ đó đã xuất hiện nhiều tấm gương tiêu biểu với những việc làm cụ thể, thiết thực, có ý nghĩa xã hội sâu sắc, tạo sự lan tỏa mạnh mẽ trong cộng đồng.

Mỗi thầy cô giáo Trường Tiểu học và THCS Việt Hùng đều nhận đỡ đầu ít nhất một học sinh có hoàn cảnh khó khăn.

Chia sẻ với những mảnh đời không may mắn

So với nhiều bạn bè cùng trang lứa, em Nguyễn Thị Hòa, học sinh lớp 5B, Trường Tiểu học và THCS Việt Hùng, xã Việt Hùng chịu nhiều thiệt thòi khi sinh ra trong gia đình mẹ đơn thân, từ nhỏ thiếu vắng tình cảm của người cha; đến năm 2020 người mẹ cũng qua đời vì bệnh tật bỏ lại 4 anh chị em sống nương tựa vào nhau. Nhưng số phận nghiệt ngã vẫn chưa “buông tha” cho cô học trò bé nhỏ khi để em phải gánh chịu căn bệnh hiểm nghèo viêm não phải cấp cứu và điều trị, chăm sóc đặc biệt tại Bệnh viện Nhi trung ương. Thấy giáo Nguyễn Phú Khánh, Hiệu trưởng nhà trường cho biết: Trước hoàn cảnh khó khăn của gia đình, nhà trường đã kêu gọi các nhà hảo tâm, học sinh, cha mẹ học sinh, cán bộ, giáo viên nhà trường ủng hộ giúp đỡ em Hòa và gia đình có thêm nguồn kinh phí chữa bệnh. Chỉ trong 4 ngày số tiền mà nhà trường đã quyên góp được là trên 80 triệu đồng, toàn bộ số tiền được trao tận tay gia đình em Hòa. Em Nguyễn Văn Mạnh, học sinh lớp 9A1, anh trai của em Hòa chia sẻ: Không chỉ quyên góp tiền giúp em gái em có tiền chữa bệnh, các thầy cô giáo trong trường còn thường xuyên quan tâm, chia sẻ khó khăn với gia đình em, động viên em nỗ lực, phấn đấu vươn lên trong học tập. Em và gia đình cảm ơn các thầy cô rất nhiều. Đây cũng là một trong những việc làm thiết thực trong học và làm theo gương Bác của cán bộ, giáo viên nhà

trường. Nhằm chia sẻ khó khăn với những em học sinh có hoàn cảnh khó khăn, hàng năm nhà trường đều phối hợp với Hội Chữ thập đỏ huyện trao học bổng cho các em; phát động phong trào “Lợn đất tình thương” tới các đội viên trong Liên đội. Mỗi năm, số tiền nuôi lợn đất của Liên đội từ 40 - 50 triệu đồng đều được dành để tặng những học sinh có hoàn cảnh khó khăn và khen thưởng những học sinh có thành tích cao trong học tập. Mỗi năm, có từ 85 - 100 suất quà được gửi tới các gia đình có hoàn cảnh khó khăn nhân dịp Tết Nguyên đán. Mỗi thầy cô giáo trong trường đều nhận đỡ đầu ít nhất một học sinh có hoàn cảnh khó khăn, theo đó ngoài việc thường xuyên quan tâm, giúp đỡ các em trong học tập còn hỗ trợ thêm quần áo, sách vở và động viên các em trong cuộc sống hàng ngày.

Vượt khó làm giàu

Trở về địa phương sau những tháng ngày rèn luyện trong quân đội, cựu chiến binh Trần Văn Thi, thôn Nguyệt Lăng, xã Minh Khai luôn khao khát làm giàu trên mảnh đất quê hương. Phát huy lợi thế nghề thêu truyền thống của quê hương, ông đã mở xưởng thêu ren tại gia đình với khoảng 10 lao động thường xuyên phục vụ các khách hàng ở các nơi tới đặt hàng; đồng thời ông vay mượn tiền đầu tư mua 2 máy trộn bê tông làm dịch vụ để gây dựng kinh tế gia đình. Ông chia sẻ: Để có vốn đầu tư mua máy tôi phải vay mượn anh em, bạn bè. Đến kỳ trả nợ không biết xoay sở thế nào nên cũng có ý định từ bỏ, nhưng được gia đình động viên, tôi lại tiếp tục cố gắng. Khi có điều kiện, tôi mở thêm cửa hàng tạp hóa tại gia đình. Những năm gần đây, ông Thi đầu tư mua

Chuyển đổi cơ cấu cây trồng giúp nhiều người dân xã Tân Lập (Vũ Thư) nâng cao thu nhập.

thêm 3 máy cày cỡ lớn và 1 máy gặt với kinh phí trên 1,3 tỷ đồng để phục vụ sản xuất nông nghiệp tại địa phương. Ngoài ra, ông cùng gia đình thuê lại 4,5ha ruộng để cấy các giống lúa chất lượng cao. Nhờ cần cù, chịu khó, không quản ngại khó khăn, vất vả, mỗi năm sau khi trừ các chi phí gia đình ông thu về gần 400 triệu đồng, đồng thời tạo việc làm cho hàng chục lao động địa phương với thu nhập bình quân khoảng 6 triệu đồng/tháng. Không chỉ là điển hình trong phát triển kinh tế ở địa phương, ông Thi còn nhiệt tình tham gia các hoạt động xã hội, sẵn sàng chia sẻ kinh nghiệm phát triển kinh tế và giúp đỡ bà con, đồng đội có hoàn cảnh khó khăn. Hiện nay, ông là Phó Chi hội trưởng Chi hội Cựu chiến binh thôn Nguyệt Lăng, đại biểu HĐND xã Minh Khai nhiệm kỳ 2021 - 2026. Trong những năm qua, ông đã giúp 4 hội viên có hoàn cảnh khó khăn phát triển kinh tế; trong các hoạt động nhân đạo từ thiện, ông luôn là người đóng góp tiền, ngày công, ủng hộ quỹ khuyến học, các phong trào ở địa phương... Ông chia sẻ: Mỗi việc làm của tôi đều xuất phát từ việc học và làm theo gương Bác, cái gì tốt cho người dân thì mình cố gắng làm. Chỉ cần nhìn thấy quê hương ngày càng khang trang, đổi mới, đời sống của người dân ngày càng được nâng cao là tôi thấy vui rồi.

Lan tỏa việc học và làm theo gương Bác

Theo đồng chí Cao Tất Thắng, Phó Trưởng ban Tuyên giáo Huyện ủy Vũ Thư: Thời gian qua, trên địa bàn huyện có rất nhiều tấm gương, điển hình tiêu biểu trong học và làm theo gương Bác. Để việc học tập và làm theo gương Bác đạt hiệu quả thiết thực, hàng năm, Ban Thường vụ Huyện ủy chỉ đạo các tổ chức cơ sở đảng, các ban, ngành, đoàn thể, cán bộ, đảng viên lựa chọn nội dung đăng ký học và làm theo Bác bằng những việc làm cụ thể, gắn với các phong trào thi đua trên các lĩnh vực; đồng thời, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, kịp thời biểu dương tập thể, cá nhân điển hình từ đó góp phần tạo sự lan tỏa trong cộng đồng. Nhờ vậy, việc học và làm theo gương Bác trên địa bàn huyện trong những năm qua đã đạt được kết quả tích cực trên nhiều lĩnh vực từ đó tạo động lực góp phần thực hiện hoàn thành tốt các nhiệm vụ chính trị chung của huyện. Mặc dù chịu ảnh hưởng của dịch Covid-19 song nửa đầu nhiệm kỳ 2020 - 2025, tốc độ tăng trưởng kinh tế bình quân của huyện Vũ Thư vẫn đạt 9%/năm. Huyện duy trì phát triển ổn định sản xuất nông nghiệp; khắc phục khó khăn đẩy mạnh sản xuất công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp; quyết liệt trong công tác giải phóng mặt bằng phục vụ các dự án; thúc đẩy, “khai thông” các hoạt động thương mại, dịch vụ. Lĩnh vực văn hóa - xã hội có nhiều tiến bộ. Quốc phòng, an ninh được giữ vững. Công tác xây dựng Đảng được tăng cường; hệ thống chính trị tiếp tục được kiện toàn, hiệu quả hoạt động được nâng lên.

QUỲNH PHỤ

**Nâng tầm giá trị
SẢN PHẨM
OCOP**

■ NGUYỄN CƯỜNG

Năm 2020, bánh đa Quỳnh Côi được công nhận sản phẩm OCOP 4 sao.

Quỳnh Phụ hiện có 10 sản phẩm được công nhận sản phẩm OCOP (4 sản phẩm 4 sao và 6 sản phẩm 3 sao). Đây là những sản phẩm gắn với thế mạnh của địa phương. Với quyết tâm nâng tầm giá trị sản phẩm, các địa phương chú trọng nâng cao chất lượng, khẳng định thương hiệu sản phẩm OCOP.

Để sản phẩm xứng tầm thương hiệu

Năm 2020, khi triển khai thực hiện chương trình mỗi xã một sản phẩm (OCOP), xã Đông Hải (Quỳnh Phụ) chọn sản phẩm bánh đa Quỳnh Côi của hộ gia đình anh Hoàng Phó Nam, thôn Dụ Đại 1, xã Đông Hải tham gia và được công nhận sản phẩm OCOP 4 sao. Phấn khởi vì sản phẩm của gia đình được công nhận, anh Nam cho biết: Trong 30 năm làm nghề, phương châm của gia đình là luôn lấy chất lượng sản phẩm và uy tín đối với khách hàng làm thước đo để phấn đấu. Thực tế, không phải khi tham gia sản phẩm OCOP chúng tôi mới quan tâm đến chất lượng và quy trình sản xuất. Để theo kịp với nhu cầu thị trường, cơ sở của chúng tôi luôn có sự thích ứng phù hợp. Nếu như trước đây, sản phẩm của cơ sở sản xuất bằng phương pháp thủ công là thái bằng tay, sản lượng thấp, sản phẩm không đều dẫn đến việc tiêu thụ ít. Đến nay, gia đình đầu tư 1,8 tỷ đồng mua máy tráng công suất lớn, nồi hơi, 8 máy thái, xây dựng nhà xưởng khép kín. Nhờ đó, mỗi ngày gia đình cung cấp từ 4 - 5 tấn bánh đa ra thị trường, trong đó 80% cung cấp cho các nhà hàng, siêu thị và luôn khẳng định được uy tín với khách hàng. Năm 2020, sản phẩm của gia đình được công nhận OCOP 4 sao, có mã vạch, đóng bao bì, nhãn mác và được trưng bày tại các siêu thị, nhà hàng. Vì vậy, chúng

tôi sẽ phải thực hiện nghiêm theo các quy trình, quy chuẩn, bảo đảm các điều kiện theo quy định để xứng tầm với thương hiệu bánh đa Quỳnh Côi.

Với sản phẩm trà hoa cúc chi của HTX Nông sản dược liệu Đồng Tâm, thôn Đồng Tâm, xã An Đông (Quỳnh Phụ) để được công nhận sản phẩm 3 sao vào năm 2022 là sự cố gắng, nỗ lực rất lớn của 7 thành viên trong HTX. Chia sẻ về quá trình gây dựng thương hiệu cho sản phẩm, anh Nguyễn Văn Chuân, Chủ tịch Hội đồng quản trị kiêm Giám đốc HTX cho biết: Trong 2 năm (2019 - 2020) khi mới trồng do kinh nghiệm chưa có, sản phẩm sau thu hoạch sản lượng thấp, không tự chế biến phải thuê nên chất lượng không bảo đảm dẫn tới thua lỗ 300 triệu đồng. Năm 2021, HTX đầu tư máy sấy, quy hoạch lại nhà xưởng, các sản phẩm đều được trồng theo hướng hữu cơ và lắp đặt hệ thống tưới tự động giúp cây sinh trưởng tốt, bảo đảm được chất lượng cho sản phẩm. Năm 2022, sản phẩm trà hoa cúc chi của HTX được công nhận OCOP 3 sao. Từ khi được chứng nhận, mẫu mã bao bì sản phẩm đẹp, có đầy đủ thông tin và ngày càng được nhiều người biết đến, nhờ đó uy tín và doanh thu cũng tăng lên, thu nhập của người lao động cao hơn. Đó là động lực rất lớn để chúng tôi tiếp tục nâng cao giá trị sản phẩm.

Cần có cơ chế hỗ trợ kịp thời

Chương trình mỗi xã một sản phẩm với mục đích quảng bá những thế mạnh của địa phương. Quá trình triển khai, cấp ủy, chính quyền, đoàn thể ở các địa phương luôn quan tâm, tạo điều kiện giúp đỡ về mọi mặt. Ông Phạm Văn Tuấn, Chủ tịch Hội Nông dân xã An Đông cho biết: OCOP là chương trình nhằm thay đổi cách thức sản xuất, tạo ra những sản phẩm chất lượng, hướng đến các thị trường tiềm năng. Tại địa phương, ngoài sản phẩm trà hoa cúc chi đã được công nhận sản phẩm OCOP, địa phương còn có sắn dây, bột sắn dây, mật ong có thể nâng cấp thành sản phẩm OCOP. Ngoài việc tạo điều kiện về thủ tục cho các doanh nghiệp, hộ sản xuất trong thuê đất, Hội Nông dân và các đoàn thể của xã còn tích cực quảng bá sản phẩm thông qua các sàn giao dịch thương mại điện tử, các hội nghị, lớp tập huấn trong và ngoài tỉnh để nhiều người biết đến sản phẩm của địa phương.

Tuy nhiên, theo chia sẻ của các doanh nghiệp, hộ kinh doanh, khi quy hoạch phát triển sản xuất cũng gặp một số khó khăn. Anh Nguyễn Văn Chuân, Chủ tịch Hội đồng quản trị kiêm Giám đốc HTX Nông sản dược liệu Đồng Tâm cho biết thêm: Khó khăn lớn nhất đối với HTX là liên quan đến vấn đề đất đai trong việc xây dựng cơ sở vật chất, nhà xưởng. Bởi hiện

nay việc quản lý đất rất chặt chẽ, nếu HTX muốn xây dựng nhà xưởng khép kín, kiên cố sẽ vi phạm, do vậy khu sản xuất, chế biến của HTX cũng chỉ làm ở mức tạm, không bảo đảm an toàn trong mùa mưa bão. Bên cạnh đó, HTX cũng chưa tiếp cận được nguồn vốn ưu đãi phát triển cho nông nghiệp. Để duy trì hoạt động chủ yếu bằng vốn tự vận động, vay bằng các nguồn vốn thế chấp... Vì vậy, rất mong cơ quan chức năng có cơ chế hỗ trợ phù hợp, tạo điều kiện thuận lợi cho các HTX và hộ kinh doanh trong phát triển sản xuất các sản phẩm thế mạnh của địa phương.

Ông Nguyễn Văn Phát, Phó Chủ tịch UBND huyện Quỳnh Phụ cho biết: OCOP là một trong những chỉ tiêu trong bộ tiêu chí xã nông thôn mới nâng cao giai đoạn 2021 - 2025 của tỉnh. Thời gian qua, huyện chỉ đạo các ngành, địa phương tạo điều kiện cho các HTX, hộ kinh doanh tích tụ ruộng đất, tập huấn, chuyển giao khoa học kỹ thuật để phát triển sản xuất, hỗ trợ vay vốn, quảng bá sản phẩm, mở rộng, phát triển thị trường tiêu thụ thông qua các hội chợ triển lãm, gian hàng trưng bày sản phẩm. Nhờ vậy, sản lượng tiêu thụ các sản phẩm OCOP thường tăng từ 10 - 15% so với trước đây. Với khó khăn về quản lý đất đai, huyện sẽ báo cáo cấp trên để có hướng tạo điều kiện thuận lợi nhất cho các HTX, hộ kinh doanh trong việc phát triển sản xuất sản phẩm thế mạnh của địa phương. Từ đó có nhiều sản phẩm được công nhận OCOP, khi đó sẽ là tiền đề quan trọng giúp địa phương giữ vững các tiêu chí nông thôn mới và hoàn thành mục tiêu xây dựng nông thôn mới nâng cao.

Mô hình trồng hoa cúc chi chế biến trà theo hướng hữu cơ của HTX Nông sản dược liệu Đồng Tâm, xã An Đông cho hiệu quả kinh tế cao.

HUNG HÀ ĐẤT CỔ, ĐẤT THIÊNG

■ NGUYỄN THANH
(Vũ Quý, Kiến Xương)

Cho đến nay, Hưng Hà vẫn còn chứng tích của nhiều gò đồng ở các làng trong huyện như: làng Chiếp, xã Hồng Lĩnh có gần 100 gò đồng, có gò có Tiên, Đống Xe rộng đến gần một mẫu. Làng Chắp Trung, xã Doan Hùng có 99 gò, có những gò rộng đến 5 sào, cao 2 - 3m, chụm vào nhau. Làng Thâm Động, gồm các thôn Nỏ, Nấm, Nang, Nhội, nay thuộc xã Hồng Minh “bách nhận quần cư” (100 con chim nhận bay về), mỗi chỗ chim nhận đậu lại thành gò, nay vẫn còn dấu tích... Làng Lưu Xá, xã Canh Tân trước kia có 99 khu gò. Đến giữa thế kỷ XX, làng Nham Lang vẫn còn hơn 30 gò, đồng nằm rải rác. Quá trình san ghênh lấp trũng vào những thập niên cuối thế kỷ XX trên đất Hưng Hà thường phát hiện được các ngôi mộ Hán có niên đại khác nhau đặt trong lòng gò đồng nằm rải rác ở nhiều làng xã. Tại làng Buôm, thị trấn Hưng Nhân đã tìm thấy tượng, nhạc, mũi tên đồng. Tại làng Công, xã Minh Tân đã phát hiện được trống đồng có niên đại cách đây 2.500 năm. Tại xã Kim Trung đã phát lộ chiếc quan tài hình thuyền nằm sâu giữa cánh đồng. Theo số liệu thống kê thì Hưng Hà có 118/368 làng Việt cổ của Thái Bình. Đó là những minh chứng sống động để khẳng định Hưng Hà là đất cổ, đất thiêng.

Cho đến nay, Hưng Hà còn giữ gìn được hơn 600 di tích các loại, trong đó có khu lăng mộ và đền thờ các vị vua triều Trần là di tích cấp quốc gia đặc biệt, 18 di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia, 89 di tích lịch sử văn hóa cấp tỉnh và 2 di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia là lễ hội đền Trần và lễ hội Tiên La. Hưng Hà là huyện có nhiều lễ hội mang tầm quốc gia, hội vùng miền với nhiều lễ thức cổ truyền, nhiều trò chơi, đua tài, thi khéo và các hình thức diễn xướng dân gian đặc sắc.

Từ cổ xưa, đất đai Hưng Hà nổi tiếng màu mỡ do phù sa các dòng sông lớn bồi tụ, ngoài những cánh đồng trù phú trong nội đồng cấy hai vụ lúa, trồng màu còn có đồng bãi ven sông Hồng, sông Luộc, sông Trà Lý bát ngát thuận lợi cho việc trồng dâu chăn tằm, trồng đay, gai, bông... Hưng Hà có nhiều làng nghề truyền thống, trong đó có những nghề nổi tiếng như dệt chiếu làng Hới, dệt vải làng Mẹo, nghề mộc Vẽ, Diệc, nghề xe đay, gai, mây tre đan ở nhiều làng xã trong huyện. Vì thiên thời, địa lợi mà miền quê này sớm có sức cuốn hút các thành phần cư dân từ nhiều nơi tìm đến. Có người từ miền núi, từ các tỉnh trung du phía Bắc xuống, có người từ Nghệ An, Thanh Hóa ra. Có người từ các tỉnh lân cận tìm về hợp cư theo các duyên cơ khác nhau. Có người tìm đến để mưu cầu tạo lập cuộc sống mới. Có người tìm về để dựa vào đất thiêng này tự nghĩa chống xâm lược, chống áp bức cường quyền. Có người tới đất này từ chính sách xây dựng điền trang, ban cấp lộc điền... Dẫu có sự khác nhau về vùng miền, thành phần xuất thân nhưng khi đã đến sinh cơ dựng nghiệp ở cộng đồng này, họ đều đã chung một cộng cảm: Đã là con mẹ con cha/ Thì sinh ở đất Diên Hà, Thần Khê.

Đất cổ, đất thiêng Hưng Hà là đất phát đế, phát vương: triều Trần có Nguyên tổ Trần Lý, Thái tổ Trần Thừa, có Linh Từ Quốc Mẫu Trần Thị Dung, có vua đầu triều Trần Thái Tông, có Quốc Thánh Hoàng thái hậu Lê Thị. Thời Lê sơ có

Huyện Hưng Hà thành lập ngày 17/6/1969, trên cơ sở hợp nhất huyện Hưng Nhân và huyện Duyên Hà, tiếp nhận thêm 5 xã của huyện Tiên Hưng (Hòa Bình, Chi Lăng, Tây Đô, Đông Đô, Bắc Sơn). Thời cổ, miền quê này có tên là hương Đa Cương (hương nhiều gò đồng). Từ ngàn xưa, đất thiêng Hưng Hà đời đời sinh ra những anh tài tuấn kiệt mà rạng rỡ hơn cả là vào thế kỷ XIII, họ Trần từ đất này đã sáng nghiệp đế vương, lập nên triều Trần, một triều đại “văn giỏi, võ nhiều”, hiển hách vào bậc nhất trong các triều đại phong kiến của Việt Nam. Sử gia Phan Huy Chú (1782 - 1840) từng ca ngợi nơi này: “Đất tự khí tinh hoa, là cái bình phong che chắn trung đô, những người học giỏi, những bề tôi hiển đứng đầu cả xứ miền dưới”.

Nghi thức rước nước trong lễ hội đền Trần (xã Tiên Đức, huyện Hưng Hà).

Hoàng hậu Phùng Thục Giang, các vua Tương Dục, Chiêu Tông, Cung Hoàng, Trang Tông đã sinh ra, khi mất chôn cất và thờ phụng tại đất này. Hưng Hà cũng là đất học, là quê hương của những thần đồng, của Tam nguyên Trạng nguyên Phạm Đôn Lễ, Tam nguyên Bảng nhãn Lê Quý Đôn. Thời phong kiến, Hưng Hà có 20 đại khoa, trong số đó hầu hết đều rạng ngời công danh, sự nghiệp. Từ thời Lý, thời Trần (thế kỷ XI - XIV) trở về sau, dường như ở triều đại nào cũng có người sinh ra ở miền đất cổ, đất thiêng này mà trở thành những danh thần kiệt kiệt. Có thể kể đến những nhân vật lịch sử tiêu biểu triều Lý như Thái úy Lưu Khánh Đàm (? - 1136), người làng Lưu Xá, nay thuộc xã Canh Tân, có nhiều công lớn phò giúp hai triều vua Lý Nhân Tông và Lý Thần Tông. Chính sử đã chép Lý Nhân Tông là vị vua anh minh vào bậc nhất triều Lý khi lâm bệnh nặng đã triệu Thái úy Lưu Khánh Đàm vào cung để trao di chiếu, ủy thác việc điều hành công việc triều chính và phò Thái tử Dương Hoán lên ngôi vua Lý Thần Tông. Có thể coi đó là một hiện tượng hy hữu nhất trong lịch sử Việt Nam. Vào cuối triều Lý, một số danh thần đang là rường cột của triều đình có quê Hưng Hà như Thái úy phụ chính Trần Tự Khánh, Thái úy Tô Trung Từ, Thái phó Lê Điện, Phùng Tá Thang, Phùng Tá Chu, Phạm Kính Ân... đã có nhiều mưu lược, đồng thuận với Điện tiền chỉ huy sứ Trần Thủ Độ và Hoàng thái hậu Trần Thị Dung làm cuộc chuyển giao vương triều từ nhà Lý sang nhà Trần

để khai mở nền thịnh trị. Đến thời Trần thì danh tướng, danh thần ở miền quê này khá đông đảo. Ngoài công tích của hai vị có công đầu mở nghiệp, giữ nghiệp là Thái sư Trần Thủ Độ và Linh Từ Quốc Mẫu Trần Thị Dung là những nhân vật lịch sử tiêu biểu như: Tướng quốc Thái sư Trần Nhật Hiệu, Phụng Càn vương Trần Liễu, Hưng Đạo đại vương Trần Quốc Tuấn... Thời Lê sơ có dòng họ Đinh văn hiển phát tích từ làng Đô Kỳ, nay thuộc xã Đông Đô với ba anh em ruột là khai quốc công thần được ban quốc tính. Tại Đốc Hồ điện thờ họ Đinh ở làng An Lão, nay thuộc xã Song An, huyện Vũ Thư còn lưu giữ được một câu đối cổ ghi rõ: “Đồng bào tam quốc công, quán Đô Kỳ, thiên Thúc Cối, biệt cư An Lão hương”. Nghĩa là: Ba khai quốc công thần (họ Đinh) sinh cùng một bọc, nguyên quán làng Đô Kỳ (Hưng Hà), thiên cư vào trang Thúc Cối (Nông Cống, Thanh Hóa), biệt cư về làng An Lão (Vũ Thư). Họ Đinh Đô Kỳ chính là ngoại tổ của Hoàng Thái hậu Ngô Thị Ngọc Giao gắn với xuất xứ của câu ca “Đã là con mẹ con cha...” trong truyền thuyết bà sinh ra Thái tử Lê Tư Thành ở đất này, sau lên ngôi là Lê Thánh Tông, vị vua sáng danh bậc nhất ở triều Lê. Một số hậu duệ của ba vị khai quốc công thần họ Đinh này ở lại nguyên quán Đô Kỳ đều rạng rỡ công danh ở thời Lê sơ như: Đinh Thế Biểu, Đinh Phúc Vận, Đinh Phúc Diên... Thời Lê Trung hưng hiển tài ở Hưng Hà nở rộ, tiêu biểu như: Hội nguyên Hoàng giáp Nguyễn Tông Quai hai lần đi sứ sang nhà Thanh, tiếng tăm lẫy lừng đất Bắc

và người làm rạng danh quê hương, đất nước hơn cả là Tam nguyên Bảng nhãn Lê Quý Đôn, nhà bác học lớn nhất Việt Nam thời phong kiến, là biểu tượng ngời sáng của miền quê địa linh nhân kiệt.

Từ khi Pháp nổ súng xâm lược Việt Nam (1858) đến trước khi có Đảng, ở vùng đất Thần Khê - Duyên Hà đã liên tục sục sôi khí thế chống Pháp dưới nhiều hình thức khác nhau. Tiêu biểu là những cuộc vũ trang chống Pháp của các thủ lĩnh: Đinh Tiến Đức, Bang Tốn, Đốc Nhuộm, Lãn Hoàn, Nguyễn Thành Thà, Kỳ đồng Nguyễn Văn Cầm cùng hàng chục thủ lĩnh khác là những văn thân, sĩ phu yêu nước lập ra từ một làng rồi liên làng, liên huyện tổ chức đánh Pháp ròng rã hàng mấy chục năm. Thực dân Pháp đã tập trung lực lượng đàn áp nhưng các hình thức yêu nước vẫn âm ỷ sục sôi không ngừng, không tắt để chờ thời cơ. Khi ánh sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin vừa rọi tới địa phận tỉnh Thái Bình không lâu thì Chi bộ Thần - Duyên đã được thành lập và nhanh chóng phát triển thành liên chi bộ. Ý thức giác ngộ cách mạng đã sớm lan truyền đến các tầng lớp nhân dân ở khắp vùng đất thiêng này để có cuộc biểu tình ngày 1/5/1930 với hàng nghìn người tham gia để rồi gắn một thế kỷ qua, truyền thống văn hóa, văn hiến, yêu nước và cách mạng của Hưng Hà ngày càng tỏa sáng hơn ở các chặng đường cách mạng, góp phần làm rạng rỡ thêm hình tượng “lưng đeo gươm, tay mềm mại bút hoa” của người Thái Bình - đất Thái Bình.

Văn nghệ sĩ VỚI HÀNH TRÌNH SÁNG TẠO NGHỆ THUẬT

■ TÚ ANH

Sáng tinh mơ, trời mưa tầm tã, nhưng trên chuyến xe khởi hành từ Hội Văn học Nghệ thuật Thái Bình đi trại sáng tác tại tỉnh Ninh Bình của các văn nghệ sĩ không ngớt niềm vui, tiếng cười. Chia sẻ với nhau ca khúc vừa hoàn thành hòa âm phối khí, ý thơ vừa chợt thoáng qua nhưng cũng đã đủ để những mái đầu tóc điểm hoa râm như được trẻ lại với độ tuổi đầy nhiệt huyết, đam mê.

Nghệ sĩ Chi hội Nhiếp ảnh thực tế sáng tác tại làng hoa Vũ Chính, thành phố Thái Bình.

Là hội viên mới được kết nạp của Chi hội Âm nhạc và Múa, ông Đỗ Anh Văn cho biết, trại sáng tác văn học nghệ thuật của các văn nghệ sĩ Thái Bình diễn ra tại tỉnh Ninh Bình từ ngày 6 - 15/4 là chuyến đi rất ý nghĩa. Gác lại bộn bề công việc, các văn nghệ sĩ dành toàn bộ thời gian cho sáng tác, những tác phẩm thơ ca bởi vậy thêm chau chuốt về ngôn từ, mang chiều sâu về cảm xúc và thêm gần gũi với cuộc sống thường nhật. Để có tư liệu và nguồn cảm hứng sáng tác, đoàn đã đến nhiều địa điểm nổi tiếng là các di tích lịch sử văn hóa, trải nghiệm cuộc sống của người dân địa phương. Ông Đỗ Anh Văn chia sẻ: Tại trại sáng tác lần này, tôi hoàn thành tác phẩm âm nhạc “Tình quê”. Đây là ca khúc tôi đã thai nghén từ trước không thể tinh tâm, có đủ thời gian suy nghĩ và chiêm nghiệm. Tham gia trại sáng tác, tôi chia sẻ ý tưởng của mình, thảo luận với các thành viên trong đoàn, sau đó, tôi ngồi viết một mạch đến hơn 2 giờ sáng thì hoàn thành ca khúc. Buổi sáng hôm sau, tôi hát cho mọi người nghe và được góp ý thêm để hoàn thiện về câu từ. Tâm đắc với tác phẩm này, trước khi buổi tổng kết trại sáng tác diễn ra, tôi đã tìm được giọng ca phù hợp, đồng thời, hoàn thiện hòa âm phối khí cho ca khúc. “Tình quê” với nội dung xoay quanh tấm lòng của người con xa quê dành cho quê hương của mình thông qua tình cảm với quê hương và tình yêu đôi lứa mộc mạc mà đậm sâu, tôi sẽ gửi đến công chúng

Họa sĩ Chi hội Mỹ thuật với tác phẩm được đầu giá sau trại sáng tác tại tỉnh Hà Giang.

trong dịp kỷ niệm ngày Âm nhạc Việt Nam 3/9. Cùng chung niềm xúc cảm ấy, bà Nguyễn Hồng Vân, Chi hội Sân khấu là một trong những văn nghệ sĩ nữ tham gia trại sáng tác. Bà chia sẻ: Những ngày xa quê dường như khiến cho tình cảm với mảnh đất quê hương thân yêu càng thêm thấm thiết. Tự hào về nghệ thuật truyền thống của quê hương, tôi đã hoàn thiện bài hát chèo “Đông Hưng đất thấm tình

người” theo điệu chèo cổ quê hương. Với lời ca mượt mà, bài hát ca ngợi mảnh đất và con người Đông Hưng với truyền thống cách mạng và văn hóa sáng ngời. Đảm nhận vai trò trại trưởng đồng thời là hội viên cao tuổi nhất tham gia trại sáng tác, ông Vũ Duy Yên, Chi hội Văn học, nay đã ở tuổi 82 nhưng đã hoàn thiện 3 tác phẩm bút ký và thơ, đồng thời tích cực hỗ trợ các hội viên khác để hoạt động sáng tác diễn ra sôi nổi, hiệu quả

nhất. Ông Đỗ Duy Yên cho biết: Những ngày ở Ninh Bình, đoàn đã đến nhiều địa điểm, trong đó có nhà thờ đá Phát Diệm - quần thể nhà thờ Công giáo được đánh giá đẹp nhất Việt Nam, có tuổi đời hàng trăm năm. Nguồn cảm hứng này đã tạo nên hoàn cảnh ra đời của bút ký “Đá núi Ninh Bình”, khái quát lịch sử phát triển của người Ninh Bình nói riêng, dân tộc Việt Nam nói chung luôn gắn liền với đá. Cuộc sống của con người từ xa xưa đến nay không thể không có đá. Đá với người sống có nhau, chết có nhau, chung thủy.

Sau quãng thời gian ảnh hưởng bởi dịch Covid-19, trong năm 2023, ngoài việc cử hội viên tham gia các trại sáng tác của Liên hiệp các Hội Văn học Nghệ thuật Việt Nam, các hội chuyên ngành của trung ương, Hội Văn học Nghệ thuật Thái Bình tích cực tổ chức các trại sáng tác ở trong và ngoài tỉnh, đồng thời, tổ chức chuyển thực tế sáng tác cho hội viên của từng chi hội. Trong tháng 4/2023 đã có 4 chi hội đi thực tế sáng tác, hết tháng 6/2023, toàn bộ các chi hội còn lại cũng sẽ hoàn thành thực tế sáng tác. Dự lễ tổng kết trại sáng tác tại tỉnh Ninh Bình sau 10 ngày diễn ra, bà Nguyễn Thị Thu Hằng, Chủ tịch Hội Văn học Nghệ thuật Thái Bình tâm đắc với các tác phẩm được công bố của hội viên. Bà chia sẻ: Các hoạt động của Hội đều hướng tới việc làm sao khích lệ, thúc đẩy tinh thần hăng say lao động sáng tạo nghệ thuật của hội viên. Từ trại sáng tác tại Ninh Bình, Hội sẽ rút kinh nghiệm trong khâu tổ chức để các hoạt động tới đây đạt kết quả tốt hơn, thu hút sự tham gia tích cực của đồng đảo văn nghệ sĩ, có nhiều tác phẩm gửi đến công chúng hơn nữa. Năm nay, Hội Văn học Nghệ thuật Thái Bình đang cai tổ chức liên hoan ảnh nghệ thuật đồng bằng sông Hồng diễn ra vào tháng 8/2023, vì vậy, riêng đối với Chi hội Nhiếp ảnh, sẽ tổ chức thêm nhiều hoạt động sôi nổi để các nghệ sĩ có đa dạng tác phẩm ảnh chất lượng về cuộc sống, con người không chỉ ở trong tỉnh mà còn ở các tỉnh lân cận, tích cực tham gia liên hoan cũng như gửi dự thi trong nước, quốc tế đạt kết quả cao nhất. Tham gia trại sáng tác tại tỉnh Ninh Bình, ngoài lịch trình chung của đoàn, các nghệ sĩ nhiếp ảnh đã đến các làng nghề gốm, mây tre, chiếu cói, thêu ren... và các danh lam thắng cảnh ở Thanh Hóa, Nam Định, Ninh Bình để săn những hình ảnh đẹp, độc đáo. Việc cùng ở, cùng đi của các văn nghệ sĩ đã thôi thúc tinh thần thi đua, hăng say sáng tác. Trong hàng trăm bức ảnh đã chụp được, các nghệ sĩ nhiếp ảnh cho biết đã lựa chọn được tác phẩm chất lượng để gửi dự thi.

Mỗi chuyến đi, mỗi hành trình đầy bất ngờ và thú vị tạo nên niềm cảm hứng bất tận. Đó cũng chính là chất liệu hiện thực quý giá để tác phẩm nghệ thuật ra đời, ghi nhận quá trình lao động hăng say và bền bỉ của người nghệ sĩ. Mong rằng, song song với quá trình thực tế sáng tác, việc đưa tác phẩm nghệ thuật tới công chúng cũng sẽ được quan tâm hơn nữa, từ đó các văn nghệ sĩ thêm tâm huyết và đam mê đối với mỗi đứa con tinh thần của mình.

NÊM CHO VỪA GIA VỊ CUỘC SỐNG GIÚP TA SỐNG KHỎE, SỐNG VUI HƠN

■ **Bác sĩ BÙI VŨ KHÚC**

Quan niệm về gia vị cuộc sống

Quá trình nêm gia vị vào cuộc sống diễn ra thường xuyên giống như ta nấu các bữa ăn hàng ngày. Cuộc sống hạnh phúc hay bất hạnh cũng tương tự như một bữa ăn ngon hay một bữa dở mà thôi.

Nếu ai giỏi nêm vừa gia vị vào cuộc sống hàng ngày thì sẽ cho một cuộc đời an lành, hạnh phúc. Ai mà vụng nêm vụng nếm, để cho đắng cay, chua chát lẫn át ngọt ngào thì cuộc đời sẽ chìm vào bất hạnh.

Nếu trong lĩnh vực ẩm thực gia vị gồm 5 vị: mặn, ngọt, chua, cay, đắng thì cũng có thể ứng dụng để quy đổi gia vị cuộc sống về 5 vị cơ bản (gọi là ngũ vị đời).

- Thứ nhất là vị **QUAN TÂM** (được xem như là muối).

Muối tuy dùng không nhiều lắm cho mỗi bữa ăn nhưng nhất thiết vị đậm đà của muối không thể nào thiếu được. Trong cuộc sống cũng thế, sự quan tâm không khác nào vị mặn của muối; vợ chồng, bố mẹ, con cái, anh chị em và những người thân quan tâm tới nhau; rồi đồng nghiệp, thủ trưởng, nhân viên, bạn bè, làng xóm láng giềng... tất lửa tối đèn có nhau, đó chính là gia vị cần được nêm thường xuyên giữ cho ấm nồng cuộc sống.

- Thứ hai là vị **YÊU THƯƠNG** (được xem như là đường).

Yêu thương ngọt ngào ai cũng muốn nhận về phần mình nhiều hơn. Vậy thì bạn đã bao giờ đặt ra câu hỏi tại sao ta lại không chia sẻ yêu thương ngọt ngào cho mọi người, nhất là những người thân. Nhận về và trao đi ngọt ngào yêu thương chính là ta đã biết nêm vừa đủ thứ gia vị hấp dẫn này vào cuộc sống, chắc chắn bạn

sẽ thấy hạnh phúc hơn rất nhiều khi ta đã cân bằng cả trao đi và nhận lại.

- Thứ ba là vị **GIẬN DỐI** (được xem như chanh, dấm, mè, mắm tôm...).

Đây mới là thứ gia vị tạo nên sự khác biệt cho mỗi bữa ăn, mỗi gia đình và mỗi quan hệ tình cảm. Gia vị cuộc sống càng đặc trưng bao nhiêu thì càng cần đến sự khéo léo về kinh nghiệm, kỹ năng sống để mà tiết chế, điều chỉnh, gia giảm nêm nếm cho vừa lòng nhau. "*Chồng giận thì vợ bớt lời/ Com sôi bớt lửa chẳng đời nào khê*".

- Thứ tư là vị **NỤ CƯỜI** (được xem như là mì chính).

Nếu bạn nào hay la cà vào bếp thì sẽ phân biệt được vị ngọt của đường khác với vị ngọt của mì chính như thế nào. Nếu nấu canh cua thì ta không thể tra đường, mà phải tra mì chính; nếu nấu nồi lẩu tụy ta có thể tra chút đường cho dịu nhưng vẫn phải tra mì chính thì mới ngon vị đậm đà mỗi khi ta nhúng rau, nhúng thịt.

Nụ cười trong cuộc sống ví như chất men, chất xúc tác làm cho con người dễ xích lại gần nhau hơn, tình cảm đầm ấm thân thương hơn. Ấy vậy nhưng trong cuộc sống đôi khi ta vô tâm, hoặc ta tiết kiệm cả những nụ cười với người thân thì quả là đáng trách.

Trong đồng y ví một nụ cười bằng mười thang thuốc bổ, vậy thì tại sao ta không luôn nở những nụ cười cho cả người và đời mình thêm bổ.

- Thứ năm là vị **GHEN** (được xem như là hành tỏi, tiêu ớt, riêng sả gừng...)

Trong thực tế ghen thì có nhiều loại ghen: ghen tuông, ghen ghét, ghen tị, ghen ăn tức ở... Tuy nhiên, gia vị cuộc sống ở đây chỉ nói một chút về ghen tuông cũng có vai trò quan trọng trong dư vị cuộc sống. Có thể nói ghen tuông là một đặc tính cố hữu của tình yêu, cảm

xúc thú vị này đã lấy đi không biết bao nhiêu giấy mực của các nhà thơ, nhà văn nổi tiếng. Trong đời thường cũng vậy, nếu thiếu đi chất ghen ngọt ngào thì đâu còn là thi vị cuộc sống, nhưng đừng có ghen mù quáng là sẽ xô đổ đi tất cả, hãy tỉnh táo mà ghen cho vừa đủ độ. "*Cô nhân tình bé của tôi ơi/ Tôi muốn môi cô chỉ mỉm cười/ Những lúc có tôi và mắt chỉ Nhìn tôi những lúc có tôi thôi...*" (trích trong bài thơ Ghen của nhà thơ Nguyễn Bính)

Năm gia vị cơ bản trong cuộc sống đều là những vị tuyệt hảo, đừng bao giờ để thiếu đi bất cứ một gia vị nào bạn nhé.

Cái tài của mỗi bạn là biết nêm gia vị vào cuộc sống cho vừa vặn mà thôi. Mách nhỏ cho các bạn cứ theo nguyên lý của đồng y mà theo là ổn: Tính tình đang nóng giận (nhiệt) thì phải gia thêm lạnh (hàn) cho hạ hỏa. Lúc mình buồn thì phải tìm đến người bạn tri kỷ mà chia sẻ, mà xả cho vui đi nỗi buồn...

Nhận thức về gia vị cuộc sống để nêm nếm cho vừa

Ta phải coi gia vị cuộc sống quan trọng giống như thuốc chữa bệnh vậy. Nếu ta nêm quá nhẹ tay các gia vị: Yêu thương - Quan tâm - Nụ cười, thì ban đầu cũng chưa có sao, nhưng dần dà cuộc sống sẽ tẻ nhạt, nguội lạnh dần rồi ngày càng trở nên vô nghĩa. Nếu ta nêm quá nặng tay các gia vị: Ghen tuông - Giận dỗi vào cuộc sống, thì trước sau cũng dẫn đến kết cục làm cho rạn nứt, bất hạnh mà thôi.

Thuốc chữa bệnh dùng phải có liều có lượng, uống phải đúng giờ, uống đều, uống đủ thì bệnh mới khỏi. Gia vị cuộc sống cũng thế, phải được nêm nếm cho vừa vặn, giống hệt như ta dùng thuốc vậy. Không được thiếu mà cũng đừng quá tay. Nên nhớ: "Bào chế thuốc cốt là ở chỗ vừa chừng, nếu già quá thì mất khí vị, nếu non quá thì kém công hiệu".

Cuộc sống chẳng khác nào một bữa ăn vậy: nếu com khê, canh nhạt đếnh đoảng, cá kho mặn chát, nước chấm cay xè thì bữa ăn chẳng còn gì là hứng thú.

TÓM LẠI:

- Cuộc sống là muôn màu, mỗi cây mỗi hoa, mỗi nhà mỗi cảnh; không ai nêm gia vị vào cuộc sống cho cả cuộc đời mình lúc nào cũng vừa vặn được; cần để tâm rút ra kinh nghiệm cho những việc khác, cho những lần sau, mà nêm cho vừa vặn hơn.

- Nêm gia vị vào cuộc sống là cả một nghệ thuật vô cùng khéo léo, nó xuất phát từ bản thân mình là chính và nó còn liên quan từ phía các đối tác khác ở quanh ta, biết rõ điều đó là bạn sẽ biết cách điều chỉnh cho vừa dần.

- Chia sẻ chính là điều kiện cần để cùng nhau nêm cho vừa gia vị vào cuộc sống. Đừng bao giờ vô tâm phó mặc mà nhất thiết phải chia sẻ.

- Nên biết chấp nhận thực tại những gì ta đã có. Bởi lẽ ta đã cố nêm gia vị mà nó vẫn không vừa, hoặc là ta lơ đãng quên đi không nêm gia vị vào cuộc sống. Vậy thì ta nên chấp nhận và buông cho nhẹ lòng, để ta đem lại tự do cho chính bản thân ta.

Chúc các bạn vừa vặn, vừa chừng để vượt lên tất cả.

HỘP THƯ BẠN ĐỌC

Tuần qua, Tòa soạn Báo Thái Bình tiếp tục nhận được nhiều tin, bài, ảnh, tản văn, thơ, tạp bút, truyện ngắn... của các cộng tác viên (CTV) trong và ngoài tỉnh. Tiêu biểu như các CTV: Nguyễn Thanh (Kiến Xương); Nguyễn Tường Thuật (Thái Thụy); Tạ Xuân Sinh (Hưng Hà); Thúy Mai (thành phố Thái Bình); Vũ Duy Yên (Vũ Thư); Lương Thế Lộc (Ủy ban MTTQ tỉnh); Bình Vân (Công an tỉnh); Lại Hợp Khánh (Bộ đội Biên phòng tỉnh); Đỗ Văn Dũng (Bộ CHQS tỉnh); Mạnh Tường (Đài TTTH Quỳnh Phụ); Hoàng Linh (Đài TTTH Đông Hưng); Trúc Lành (Đài TTTH Hưng Hà); Thạch Bích Ngọc, Lê Thị Ngọc Nữ, Nguyễn Ngọc Minh Anh (Thành phố Hồ Chí Minh); Nguyễn Văn Toàn (Thừa Thiên Huế); Nguyễn Thị Loan, Trịnh Văn Hiệp, Nguyễn Thị Hải (Hà Nội); Ngô Trọng Nghĩa (Trà Vinh)...

Kỷ niệm 133 năm ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19/5/1890 - 19/5/2023), CTV Nguyễn Văn Toàn có bài "Bác Hồ luôn quan tâm đến công tác đoàn kết các dân tộc và nâng cao đời sống cho đồng bào dân tộc thiểu số"; CTV Lê Thị Ngọc Nữ có bài "Đến thờ Bác" và "Nghĩ về Bác"... Mùa hè về gắn với mùa thi, mùa chia ly, là tâm

trạng chung của lứa tuổi học trò, các CTV đã gửi nhiều thơ, tản văn về chủ đề này. Tiêu biểu CTV Nguyễn Ngọc Minh Anh có bài "Hoa phượng tháng 5"; CTV Ngô Trọng Nghĩa có bài "Hạ cuối"; CTV Lê Ái Ngọc Nguyễn có thơ "Gửi lại trường xưa" và "Bước chân mùa hè"...

Trong tuần, các CTV cũng kịp thời gửi về Tòa soạn nhiều tin, bài thời sự, tiêu biểu CTV Trúc Lành có tin: Huyện Hưng Hà vinh danh 1 tập thể, 4 cá nhân điển hình tiên tiến trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Tin an ninh trật tự, CTV Bình Vân đưa tin: Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh khởi tố vụ án, bắt tạm giam Cường "quất" về tội cưỡng đoạt tài sản. Theo tin, khi biết một số doanh nghiệp được UBND tỉnh Thái Bình cấp phép khai thác cát tại mỏ cát ven biển xã Thụy Trường, huyện Thái Thụy, Phạm Minh Cường và đồng bọn đã tự ý xác lập quyền sử dụng trái phép các bãi triều để sử dụng làm "phương tiện" gây sức ép, buộc các doanh nghiệp phải miễn cưỡng trả tiền theo khối lượng cát khai thác được hoặc bán lại một phần cho Cường với giá rẻ hơn giá thị trường. Với thủ đoạn trên, từ năm 2020

đến năm 2022, tổng số tiền mà Cường và đồng bọn chiếm đoạt được của các doanh nghiệp lên đến hàng tỷ đồng. Đây là vụ án đặc biệt nghiêm trọng, bị can đã chiếm đoạt số tiền lớn, gây bức xúc trong nhân dân, xâm phạm đến quyền, lợi ích hợp pháp của doanh nghiệp và ảnh hưởng nghiêm trọng đến môi trường đầu tư của tỉnh... Tin "Xử lý hành vi đăng tải nội dung sai sự thật trên mạng xã hội facebook" cảnh báo người dân thận trọng khi sử dụng và tiếp nhận thông tin từ mạng xã hội. Theo tin, Phòng An ninh mạng và Phòng chống tội phạm sử dụng công nghệ cao, Công an tỉnh đã phát hiện tài khoản facebook cá nhân của N.T.N (sinh năm 1985), trú tại xã Đông Á, huyện Đông Hưng đã đăng tải 1 bài viết có nội dung sai sự thật. Nhận thấy hành vi của mình là không đúng, trái với quy định của pháp luật, chủ tài khoản facebook đã tự nguyện xóa bài viết, đăng tải bài đính chính lên trang facebook cá nhân và các hội nhóm xã Đông Á để tuyên truyền cho người dân xã Đông Á biết, hiểu đúng về quy mô của nhà máy xử lý rác. Đồng thời, chịu trách nhiệm nộp phạt hành chính về hành vi sai trái của mình... Gương điển hình tiên tiến, CTV Lương Thế Lộc có bài về gương trưởng ban công tác mặt trận trách nhiệm, hết lòng vì nhân dân. Đó là ông Trần Văn Thắng, Trưởng ban Công tác mặt trận tổ 3, phường Lê Hồng Phong, thành phố Thái Bình đã luôn nêu cao tinh

thần trách nhiệm, gương mẫu đi đầu trong các phong trào thi đua ở địa phương...

Cộng tác với chuyên mục "Người Thái Bình - đất Thái Bình", tiêu biểu CTV Nguyễn Thanh có bài "Thái Thụy - miền đất sùng văn chuộng võ". Theo bài viết, từ thuở hồng hoang đến nay, "sóng ngàn năm vỗ bờ", đất Thái Thụy ngày một rộng mở hơn và bề dày truyền thống sùng văn chuộng võ của miền đất biển này ngày thêm được bồi tụ. Bài viết đã đưa ra nhiều minh chứng thuyết phục về sự sùng văn, chuộng võ của Thái Thụy và sự tiếp nối phát huy truyền thống của người dân nơi đây...

Tin, bài của các bạn gửi về cộng tác đã, đang được biên tập, chọn đăng tải trên Báo Thái Bình điện tử (baothaibinh.com.vn) và báo in Báo Thái Bình. Ban Biên tập Báo Thái Bình trân trọng cảm ơn sự nhiệt tình cộng tác của các bạn và mong các bạn tiếp tục cộng tác thường xuyên. Tin, bài gửi về cộng tác để nghị các bạn ghi rõ họ tên, địa chỉ và số điện thoại liên lạc. Mỗi tin, bài gửi về cộng tác, để nghị gửi kèm 1 - 3 ảnh cùng nội dung, có chú thích đầy đủ. Tin, bài thời sự, để nghị các bạn gửi kịp thời trong ngày để đáp ứng nhu cầu của bạn đọc.

Tin, bài, ảnh cộng tác của các bạn gửi về địa chỉ: Tòa soạn Báo Thái Bình, số 13, phố Lý Thường Kiệt, thành phố Thái Bình, tỉnh Thái Bình hoặc hòm thư điện tử: tsbaothaibinh@gmail.com.

Trân trọng!

HUYẾT MẠCH GIANG SƠN

■ QUANG VIỆN

Nhắc đến Kỳ Bó Hải Khẩu, nay là xã Tân Bình, phường Tiên Phong, Hoàng Diệu, Kỳ Bá, Trần Lãm (thành phố Thái Bình), ngoài các công trình nghiên cứu của học giả trong nước, học giả nước ngoài cũng quan tâm và bỏ nhiều công sức đến tận vùng đất bên bờ Biển Đông điển dã với hy vọng làm sáng tỏ ý chí tự lực, tự cường trong việc mở dựng giang sơn, chống giặc dã, hòa đồng thiên nhiên, cải tạo đất đai, mở đất, dựng làng quê cường của người dân Thái Bình. Trong số các học giả nước ngoài, học giả người Mỹ Keith Weller Taylor đã viết trong cuốn “Việt Nam thế kỷ thứ X” với nhận xét đầy tâm huyết: “... đây là trung tâm kinh tế - chính trị - văn hóa quan trọng thông thương giữa Hoa Lư và Kỳ Bó Hải Khẩu”. Nhận xét của một sử gia nước ngoài nhìn nhận về vị thế đặc biệt của Kỳ Bó Hải Khẩu nằm trong vùng đất Châu Đẳng (vùng đất gồm Thái Bình, một phần Hưng Yên và Hải Dương nay) càng tôn thêm giá trị quan trọng đối với sự ra đời của nước Đại Cồ Việt.

Từ đường Bùi Quang Dũng tại ấp Hàm Châu, nay thuộc xã Tân Bình, thành phố Thái Bình.

Dân gian có câu “Tướng tài phải tìm đất dựng võ”, Kỳ Bó Hải Khẩu nhanh chóng trở thành tâm điểm chú ý của các thế lực cát cứ. Cư dân từ vùng núi phía Bắc cùng luồng dân di cư ở rừng núi phía Nam hiểm trở tụ hội về đây tìm đất mưu sinh đã tạo nên một quần cư cạnh tranh sinh tồn dữ dội. Đồng thời, đất đai được các sông lớn bồi đắp phù sa đã tạo nên một vùng canh tác màu mỡ, sản vật dồi dào khiến nhiều bậc hào kiệt cũng muốn xưng hùng, độc chiếm nơi đây nhưng duy nhất chỉ có tướng công Trần Lãm vùng vẫy xưng hùng một phương. Theo các tài liệu khảo cứu, tướng công Trần Lãm và Đinh Bộ Lĩnh đều có “con mắt xanh” với Kỳ Bó, chọn vùng đất này cát cứ dẹp tan “thập nhị sứ quân”.

Không phải ngẫu nhiên mà mùa xuân năm 1036, Lý Thánh Tông chọn Kỳ Bó Hải Khẩu làm lễ tịch điền và năm 1065, một lần nữa vua Lý Cao Tông lại về Kỳ Bó cày ruộng, dù cho thấy vùng đất này rất phì nhiêu, trù phú đáng để bậc vương triều khuyến khích nông tang. Châu Đẳng, tên gọi và cũng nguyên là vùng đất Thái Bình cổ xưa, vùng trời phóng khoáng, nơi đây tạo cho Đinh Bộ Lĩnh cơ hội thành đế vương. Với lịch sử, tướng công Trần Lãm (Trần Minh Công), Đinh Bộ Lĩnh (Đinh Tiên Hoàng) là những người tiên phong khai khẩn vùng đất trọng yếu cho công cuộc dẹp yên các thế lực nổi dậy, cát cứ mười phương, thống nhất giang sơn. Với dân chúng, họ là những bậc hiệt kiệt, hào phóng, thương dân là thủ lĩnh “nhất hô, bá ứng”. Với lịch

Dưới triều Ngô Vương [938 - 944] xuất hiện vùng đất lau lách rậm rạp, sông ngòi chằng chịt như mạng nhện lại có thêm cửa biển trọng yếu mà bậc vương triều ngõ ngàng gọi là Kỳ Bó Hải Khẩu (thành phố Thái Bình nay) để rồi trong cái mệnh mang trời đất như chạm vào nhau hoang dại khiến Trần Lãm, một tướng quân tài giỏi của triều đình lúc đó sớm nhận ra giá trị “độc nhất vô song” của vùng Kỳ Bó, nhanh chóng chọn vùng đất trù mật này gây dựng thế lực, xưng Minh Công hào kiệt. Sử cũ còn bàn, Đinh Bộ Lĩnh dẹp loạn “thập nhị sứ quân” không chỉ do có chí khí lớn, vận hội lớn mà một yếu tố cực kỳ quan trọng đó là ông sớm chọn dựa Minh Công cùng vùng đất Kỳ Bó Hải Khẩu để nương thân và nhen nhóm xây dựng lực lượng. Một căn cứ địa vững chắc đủ mạnh về quân lương giúp người anh hùng thực hiện ước vọng lớn lao thống nhất giang sơn.

sử, ghi nhận và không quên Trần Đông tiết độ sứ Bùi Quang Dũng, một đại quan triều đình, là người kế thừa và phát huy tiềm năng, thế mạnh của con người và vùng đất trù mật này trong việc giữ gìn, xây dựng và phát triển sự nghiệp dựng nước, giữ nước mà bao đời ông cha ta đổ xương máu gây dựng. Các tài liệu khảo cứu và sử cũ cho thấy, năm 971, tại Kỳ

Bó, Ngô Văn Kháng, một binh tướng cũ dưới triều Ngô Vương nổi lên chống lại triều đình nhà Đinh. Cũng dựa vào Trần Minh Công mà binh thế của Ngô Văn Kháng rất mạnh, nhiều lần quan quân triều đình đến nghênh chiến đều bị thất bại thảm hại. Lúc đó, trong triều xuất hiện một tướng quân tài giỏi có tên Bùi Quang Dũng, đã được phong Anh Dục

tướng quân, ngay lập tức được Đinh Tiên Hoàng xưng chức Điện Tiền đô chỉ huy sứ, tin cẩn giao cho cầm quân dẹp loạn. Bùi Quang Dũng vốn quê Phong Châu giỏi binh lược, là người nhân đức nặng lòng thương dân. Đem quân đến vùng Kỳ Bó, Điện Tiền đô chỉ huy sứ không vội giao chiến mà cho quân sĩ nghỉ ngơi ở Lương Lai (nay là xã Phú Xuân, thành phố Thái Bình) sau khi bí mật dò la tin tức mới hay Ngô Văn Kháng nặng lòng chúa cũ và bất bình với triều Đinh nên nổi loạn. Ông đã bình tĩnh cho người tới thuyết phục Ngô Văn, một mặt đứng ra tổ chức lễ yết bái tướng quân Trần Lãm ở đền thờ ông tại Kỳ Bó. Thấy nghĩa tình lớn lao, sâu nặng của Điện Tiền đô chỉ huy sứ với tướng công, Ngô Văn Kháng cảm phục xin hàng. Dẹp yên Kháng, Bùi Quang Dũng được vua Đinh hết lời khen ngợi và phong chức “Trần Đông tiết độ sứ” trị sở đóng tại Kỳ Bó kiêm thống lý ba đạo. Các cánh đồng (tên gọi cổ là Hương Bài, Lương Lai, Nhân Khê của trang Trí Lai, trại Linh Sa thuộc hai xã Tiên Phong và Phú Xuân được khai khẩn và nhập làm một có tên gọi là ấp Hàm Châu. Vùng đất trù mật này nhà Đinh phong cho Trần Đông tiết độ sứ Bùi Quang Dũng hưởng lộc. Theo tài liệu nghiên cứu của nhà nghiên cứu văn hóa dân gian quá cố Nguyễn Tiến Đoàn, bấy giờ ở ấp Hàm Châu có câu đồng dao: “Uy mặc, uy chẳng sợ chi/ Có ông Dũng đến vậy thì mới kinh”. Nguyên có là Kỳ Bó vốn là vùng cửa biển, cửa sông, lau lách rậm rạp, thường có cá kinh bơi lội, nhân dân gọi là cá thần, lại thêm nhiều loại giao long (rắn, rết) cắn phá làm con người bị thương nên người dân không dám bèn mảng đến. Một hôm, Bùi Quang Dũng đi thuyền trên đoạn sông vùng Kỳ Bó, ông sợ ý đánh rơi viên ngọc quý, cá thần nuốt mất, bơi đi. Lúc này, ông đang cho cư dân khai khẩn đất hoang, vua Đinh thấy vậy liền đặt tên là Hàm Châu và ban thái ấp cho Bùi Quang Dũng. Lạ thay, các loại giao long, cá thần cũng tự dưng biến đi, trả lại về thanh bình cho Kỳ Bó.

Ngược dòng lịch sử, thời bấy giờ trong nước rối loạn, Bộ Lĩnh cùng với con là Đinh Liễn rời bỏ Hoa Lư, tìm đường sang vùng Kỳ Bó Hải Khẩu đi theo sứ quân Trần Lãm. Trần Lãm thấy Bộ Lĩnh là người khôi ngô khác thường và có độ lượng nên giao cho binh quyền. Nương nhờ thế lực của Trần Lãm, Đinh Bộ Lĩnh đã biết dụng binh, liên trở về vùng rừng núi Hoa Lư củng cố sức mạnh, gây thanh thế và dân dẹp yên, thu phục các thế lực địa phương, bình ổn cuộc nội chiến tương tàn. Tương truyền, năm Tân Hợi (951) đời hậu Ngô Vương, Nam Tấn Vương, cùng Thiên Sách Vương đem quân đến Kỳ Bó đánh nhưng cả hai đều đại bại trước sức mạnh của sứ quân Đinh Bộ Lĩnh, phải rút quân về. Đến khi nhà Ngô mất, Đinh Bộ Lĩnh dụ hàng được các sứ quân Ngô Xương Xí, phá được Đỗ Động của Nguyễn Cảnh Thạc. Từ đó, Đinh Bộ Lĩnh đánh đâu được đấy, được tôn là Vạn Thắng vương, chỉ trong một năm, Đinh Bộ Lĩnh đã bình được các sứ quân, lập thành nghiệp đế. Năm Mậu Thìn (968), Vạn Thắng Vương lên ngôi hoàng đế lấy hiệu là Tiên Hoàng Đế đặt quốc hiệu là Đại Cồ Việt, đóng đô ở Hoa Lư. Các sử gia cho rằng, “cơ duyên” của Đinh Bộ Lĩnh tới vùng đất Hải Khẩu rồi làm con nuôi tướng công Trần Lãm và “thủ lĩnh cờ lau” đã có một thời đầm mình trong vận khí đất trời vùng Kỳ Bó, được Trần Lãm truyền dạy cho những chiêu dụ binh, vạch kế sách bình trị thiên hạ ngay trên mảnh đất “cuối bãi ven bờ” dâu xanh, mật ngọt này.

Phát hành đặc biệt bộ tem “NHÀ SÀN BÁC HỒ TRONG KHU PHỦ CHỦ TỊCH”

(dangcongsan.vn) Bộ tem bưu chính “Nhà sàn Bác Hồ trong khu Phủ Chủ tịch” được thiết kế với phong cách đồ họa, cô đọng. Mẫu tem thể hiện hình ảnh Chủ tịch Hồ Chí Minh đang làm việc tại góc phòng nhỏ trong nhà sàn, mẫu bloc giới thiệu toàn cảnh nhà sàn và khái quát khung cảnh vườn cây, ao cá quanh nhà sàn.

Tại Hà Nội, Bộ Thông tin và Truyền thông phối hợp với Khu di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch, Tổng công ty Bưu điện Việt Nam vừa phát hành đặc biệt bộ tem bưu chính “Nhà sàn Bác Hồ trong khu Phủ Chủ tịch”.

Nhà sàn Bác Hồ trong Khu di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch được khởi công xây dựng vào ngày 15/4/1958 và được khánh thành vào ngày 17/5/1958, là nơi Bác Hồ có quãng thời gian ở và làm việc lâu nhất trong cuộc đời hoạt động cách mạng của mình.

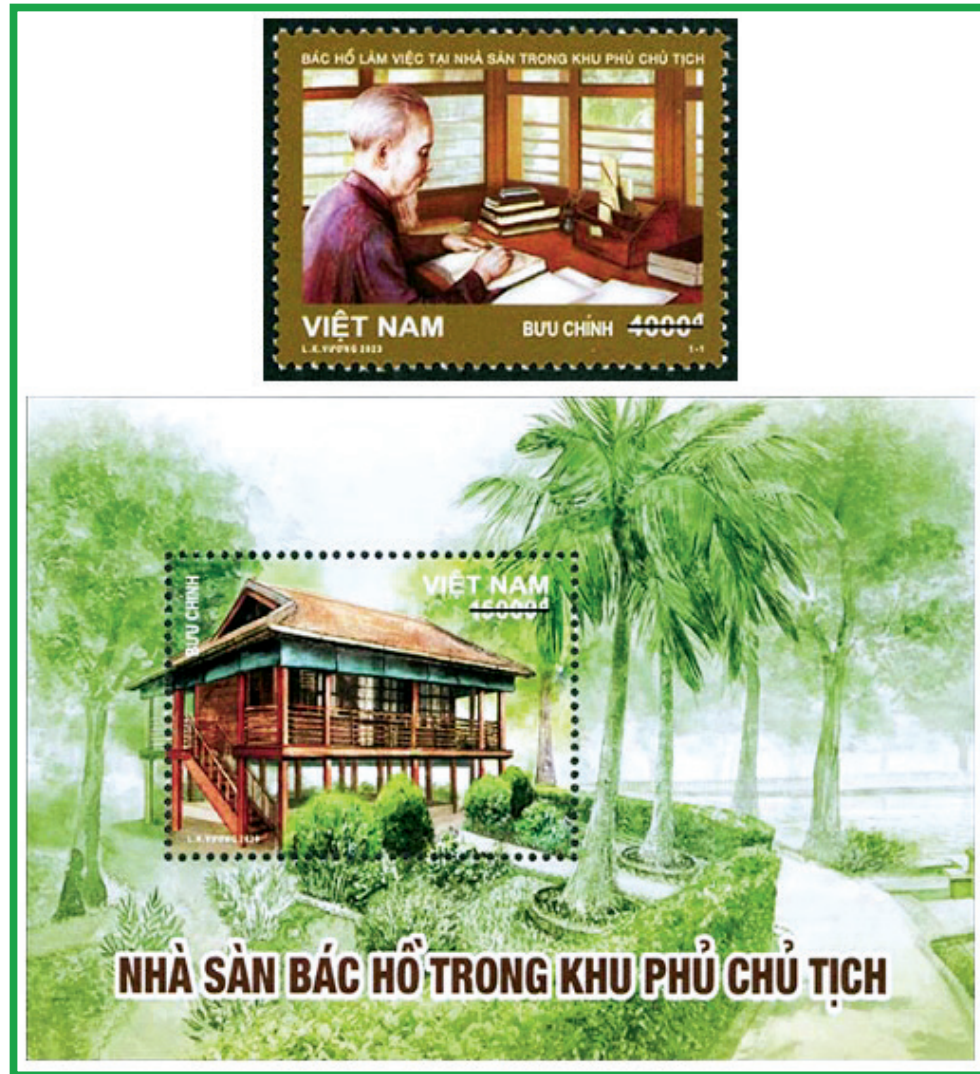
Nhà sàn Bác Hồ do kiến trúc sư Nguyễn Văn Ninh thiết kế theo kiểu nhà sàn Người đã ở tại căn cứ địa Việt Bắc trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp.

Ngôi nhà gỗ đơn sơ này vừa là di sản kiến trúc vừa là di sản văn hóa, chứa đựng giá trị tinh thần lớn lao, mang đậm bản sắc truyền thống, gần gũi và hòa hợp với thiên nhiên, thể hiện phong cách, lối sống giản dị của Người.

Khu di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch là nơi lưu giữ nhiều hiện vật lưu niệm rất quý về Chủ tịch Hồ Chí Minh, ghi dấu nhiều sự kiện lịch sử trọng đại của cách mạng Việt Nam và đã được xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt vào năm 2009.

Bộ tem “Nhà sàn Bác Hồ trong khu Phủ Chủ tịch” gồm 1 mẫu tem và 1 bloc với giá mặt 4.000đ và 15.000đ, khuôn khổ tem 43 x 32mm, khuôn khổ bloc 100 x 70mm do họa sĩ Lê Khánh Vương, Tổng công ty Bưu điện Việt Nam thiết kế, được cung ứng trên mạng lưới bưu chính từ ngày 17/5 đến ngày 31/12/2024.

Bộ tem bưu chính “Nhà sàn Bác Hồ trong khu Phủ Chủ tịch” được thiết kế

Mẫu và bloc bộ tem.

với phong cách đồ họa, cô đọng. Mẫu tem thể hiện hình ảnh Chủ tịch Hồ Chí Minh đang làm việc tại góc phòng nhỏ

trong nhà sàn, mẫu bloc giới thiệu toàn cảnh nhà sàn và khái quát khung cảnh vườn cây, ao cá quanh nhà sàn. Bộ tem

đã thể hiện nổi bật được những nét kiến trúc thanh nhã, trang trí giản dị, khiến công trình nhà sàn trở thành một kiến trúc độc đáo, mang sắc thái riêng nhưng rất hài hòa với thiên nhiên.

Việc phát hành bộ tem bưu chính “Nhà sàn Bác Hồ trong khu Phủ Chủ tịch” góp phần tuyên truyền đầy đủ và sâu rộng đến đồng bào, chiến sĩ cả nước và bạn bè quốc tế về cuộc đời, sự nghiệp, tư tưởng, đạo đức cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Qua đó góp phần giáo dục truyền thống yêu nước và cách mạng, truyền thống văn hóa cho thế hệ trẻ; bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau, kế tục trung thành và xuất sắc sự nghiệp vĩ đại của Chủ tịch Hồ Chí Minh...

Dịp này, tại Khu di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch diễn ra tọa đàm khoa học với chủ đề “65 năm nhà sàn Bác Hồ trong khu Phủ Chủ tịch”. Tọa đàm là dịp để các đại biểu, nhà khoa học, các cán bộ quản lý di tích nghiên cứu, trao đổi và tôn vinh những công lao to lớn, sự nghiệp vĩ đại của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với công cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, độc lập, tự do cho nhân dân Việt Nam; bổ sung thêm những tư liệu về ngôi nhà sàn, những sự kiện lịch sử trong thời gian Người sống và làm việc tại đây; làm sâu sắc thêm tình cảm, sự quan tâm của Đảng và nhân dân đối với Bác Hồ... Đồng thời, là dịp để những người làm công tác bảo quản, giữ gìn và phát huy giá trị di tích Nhà sàn trao đổi, chia sẻ và rút ra những bài học kinh nghiệm trong công tác bảo tồn, phát huy giá trị di tích Nhà sàn và nâng cao chất lượng phục vụ khách tham quan ngày một tốt và hiệu quả hơn.

Với 35 tham luận, các đại biểu tham dự tọa đàm đã tập trung trao đổi, thảo luận các nội dung về quá trình hình thành và ý nghĩa lịch sử, văn hóa của Nhà sàn Bác Hồ trong Khu di tích Phủ Chủ tịch; đánh giá thực trạng và đề xuất các giải pháp để làm tốt hơn nữa công tác sưu tầm tư liệu, tài liệu, hiện vật, nhằm phục vụ công tác nghiên cứu khoa học, bảo tồn và phát huy giá trị di tích Nhà sàn; những ý kiến, đề xuất về công tác kiểm kê, bảo quản, tuyên truyền, phát huy giá trị di tích Nhà sàn Bác Hồ...

Bảo đảm đầy đủ sách giáo khoa cho năm học mới

(baotintuc.vn) Văn phòng Chính phủ vừa ban hành Thông báo số 176/TB-VPCP truyền đạt ý kiến kết luận của Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Hồng Hà tại cuộc họp về vấn đề học phí và sách giáo khoa cho năm học mới.

Bảo đảm đầy đủ sách giáo khoa cho năm học mới 2023 - 2024

Về vấn đề sách giáo khoa cho năm học mới, đây là vấn đề quan trọng được phụ huynh, học sinh, các nhà trường và xã hội hết sức quan tâm, đặc biệt thời điểm chuẩn bị bước vào năm học mới, Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà yêu cầu Bộ Giáo dục và Đào tạo chủ động thực hiện các giải pháp bảo đảm đầy đủ sách giáo khoa, không để hiện tượng khan hiếm, thiếu sách giáo khoa cho năm học mới 2023 - 2024; kịp thời thông tin về tiến độ in, phát hành sách giáo khoa các lớp để nhân dân yên tâm, tạo sự đồng thuận xã hội.

Bộ Tài chính rà soát, thông tin về kết quả kê khai giá sách giáo khoa lớp 4, lớp 8 và lớp 11 theo Chương trình giáo dục phổ thông mới để các địa phương lựa chọn, đăng ký nhu cầu mua sách giáo khoa bảo đảm kịp thời.

Sớm áp dụng chính sách học phí theo hướng tính đúng, tính đủ

Về vấn đề học phí, Bộ Giáo dục và Đào tạo tập trung triển khai thực hiện Nghị quyết số 74/NQ-CP của Chính phủ; chủ trì, phối hợp với Bộ Tư pháp, Bộ Tài chính, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội và các cơ quan liên quan khẩn trương sửa đổi, bổ sung Nghị định số 81/2021/NĐ-CP ngày 27/8/2021 theo trình tự, thủ tục rút gọn trình Chính phủ trước 30/5/2023 để địa phương và các cơ sở giáo dục, đào tạo có căn cứ quyết định thời điểm, mức thu học phí năm học 2023 - 2024. Trong đó, cần đánh giá một cách căn cơ, tổng thể, toàn diện để đề xuất chính sách, lộ trình thu học phí đối với giáo dục mầm non, giáo dục phổ thông phù hợp với khả năng chi trả của người dân. Đồng thời, có các cơ chế hỗ trợ đối với các đối tượng chính sách,

người nghèo, yếu thế, địa bàn khó khăn để bảo đảm thực hiện chủ trương nhân văn, ưu việt của Đảng, Nhà nước trong phổ cập giáo dục mầm non, tiểu học và trung học cơ sở.

Tiếp tục thúc đẩy xã hội hóa giáo dục, tự chủ đối với những cơ sở giáo dục mầm non, giáo dục phổ thông công lập ở địa bàn có điều kiện thuận lợi; tập trung ngân sách nhà nước đầu tư cho phát triển giáo dục tại khu vực khó khăn, miền núi, vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc, hải đảo; cấp bù cho phần học phí tăng thêm của mầm non, giáo dục phổ thông công lập đối với các nhóm đối tượng chính sách, khó khăn, yếu thế; bảo đảm chế độ, chính sách, thu nhập cho đội ngũ giáo viên tại các khu vực này.

Đối với học phí giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp, nghiên cứu lộ trình thích hợp, sớm áp dụng chính sách học phí theo hướng tính đúng, tính đủ để thúc

đẩy, nâng cao chất lượng giáo dục đại học, nghề nghiệp.

Đồng thời, triển khai cơ chế, chính sách hỗ trợ phù hợp (học bổng, miễn, giảm học phí), bố trí kinh phí từ các chương trình mục tiêu; triển khai chương trình tín dụng ưu đãi cho sinh viên; cơ chế đặt hàng nhân lực của các bộ, ngành, tổ chức, doanh nghiệp... để không làm giảm cơ hội vào đại học, nhất là đại học chất lượng cao đối với các đối tượng chính sách, học sinh nghèo học giỏi, người yếu thế...